

VAKE kirkelig ressurscenter
mot seksuelle overgrep

Ressurser

Red: Sebastian Christensen

VAKE KIRKELIG RESSURSSENTER MOT SEKUELLE OVERGREP

Innhold

Oppdatert 05.02.2023	5
Vold, overgrep, seksuelle overgrep - informasjon og kunnskap.....	5
Utsatt for vold?.....	5
Om vold og overgrep.....	5
Tegn på vold og overgrep.....	5
Vold og overgrep mot barn og unge	5
Nasjonal veiviser ved vold og overgrep.....	5
TryggEst.....	5
Volds- og overgrepshåndtering	5
POLITIET.....	5
Støttesenter for kriminalitetsutsatte	5
JURK, Juridisk rådgivning for kvinner	5
Voldsoffererstatning.....	5
Definisjoner av seksuelle overgrep og strafferammer	6
Seksuelt krenkende atferd	6
Seksuell handling.....	6
Voldtekt og seksuell omgang.....	6
Uaktsom og forsettlig voldtekt.....	6
Nettovergrep og eksempler på det	6
Seksuallovbrudd og strafferammer	6
Lover, retter og beskyttelse.....	6
Plikter ved vold og overgrep.....	6
De ulike plikter du har, som fag- eller privatperson.....	6
Avvergingsplikten	6
Hvordan avverge	6
Avvergeplikt og opplysningsplikt (meldeplikt)	6
Avvergingsplikt foran taushetsplikt.....	6
Taushetsplikt og offentlighetsplikt.....	6
Opplysningsplikten (meldeplikten).....	6
Hjelpetilbud ved vold i nære relasjoner, seksuelle overgrep og voldtekt	7
Oversikt over alle hjelpetilbud	7
Vold- og overgrepslinjen (VO-linjen) Ring 116006	7
En hjelpelinje for deg som opplever vold eller overgrep i nære relasjoner.	7
Hjelpetelefonen for seksuelt misbrukte	7
Hvor kan jeg søke råd og få veiledning ved bekymring, avverging og melding	7
Barnevernvakten	7
Alarmtelefonen for barn og unge.....	7

Statens barnehus.....	7
Barnevernet.....	7
Barneombudet	7
Har du et voldsproblem og kjenner seksuell interesse for barn?	8
Har du et voldsproblem?	8
Har du seksuell interesse for barn?	8
Forebygging vold og seksuell trakassering	8
Ressurser om barn og unges seksualitet	9
Kvalitetssikret og offentlig informasjon	9
Ung.no «Spørsmål og svar fra A-Å fra ungdom mellom 13-20 år».....	9
Barn og seksualitet	9
Seksuell atferd hos barn	9
Trafikklyset	9
Æ E MÆ.....	9
«Kroppen min eier jeg»	9
Snakke med barn	9
Offentlige ressurser om vold og overgrep	10
RVTS, Regionale ressursentre om vold, traumatisk stress, og selvmordsforebygging	10
RVTS Digitale Resurser	10
Nasjonalt kompetansesenter om vold og traumatisk stress	10
Barneombudet	10
Buf-dir	10
Traumebehandling	10
Traumesensitiv omsorg og behandling	10
Traumenett.....	10
Nasjonalt kompetansenettverk om utviklingstraumer	10
Toleransevinduet.....	10
«Snakk med oss»	10
Den norske kirke	11
Ressursbanken.....	11
Overgrep og krenkelser	11
Varslingsplakat	11
Varsling Den norske kirke	11
Varsling om kritikkverdige forhold i Dnk	12
Jeg er medarbeider og vil varsle	12
Rutiner for avvikshåndtering i Dnk.....	12
Seksuell trakassering og overgrep	12
Politiattest	12

Egenerklæring for ledere.....	12
Kirkens samtaler med barn og ungdom.	12
Om taushetsplikt og profesjonelt skjønn.	12
Kirkelig ansattes samtaler med barn og ungdom. Situasjonsforståelse, taushetsplikt, meldeplikt m.m.....	13
Forebygging og håndtering av seksuelle overgrep.....	13
Håndbok for kirkeråd og menighetsråd 2019-2023	13
Positiv seksualitet – en kurspakke for unge ledere	13
Veiledning, beredskap, sjekklister ved håndtering og forebygging	14
Veiledningshefte.....	14
Beredskapsplan MAL.....	14
Rådgivere KA	14
Politiattest for ansatte og frivillige	14
Sjekkliste håndtering	14
Sjekkliste ved forebygging av seksuelle krenkelser	14
Sjekkliste ved håndtering	14
Organisasjoner som tilbyr hjelp, kurs og veiledning.....	15
NOK. -sentrene	15
Stine Sofie Senteret	15
DIXI Ressurssenter	15
Utsatt mann?.....	15
Landsforeningen mot seksuelle overgrep (LMSO)	15
SKN – Skeivt kristent nettverk Skeivt kristent nettverk (SKN) er en tverrkirkelig interesseorganisasjon av LHBT-personer og støttespillere med bakgrunn fra og eventuell tilknytning til ulike kirkesamfunn.....	15
FRI – Foreningen for kjønns- og seksualitetsmangfold.....	15
Sett ord på det.....	15

Oppdatert 06.02.2024

Vold, overgrep, seksuelle overgrep - informasjon og kunnskap

Referanseord/beskrivelse	Kilde	Lenke
Utsatt for vold?	dinutvei.no	Klikk her
Om vold og overgrep	Bufdir	Klikk her
Tegn på vold og overgrep	Bufdir	Klikk her
Vold og overgrep mot barn og unge	NHI (Norsk helseinformatikk)	Klikk her
Nasjonal veiviser ved vold og overgrep	dinutvei.no	Klikk her
TryggEst TryggEst skal bidra til å forhindre, avdekke og håndtere vold og overgrep mot voksne mennesker som i liten eller ingen grad er i stand til å beskytte seg selv. TryggEst-modellen inneholder forslag til organisering av arbeidet mot vold og overgrep i en kommune, og flere verktøy som kan brukes i dette arbeidet.	Bufdir	Klikk her
Volds- og overgrepshåndtering Retningslinjer og prosedyrer for volds- og overgrepshåndtering	Helsedir.	Klikk her
POLITIET Har du vært utsatt for vold eller overgrep, enten nylig eller for en stund siden? Politiet kan gi råd og veiledning, ta imot anmeldelse og vurdere behov for beskyttelse.	dinutvei.no	Klikk her
Støttesenter for kriminalitetsutsatte Informasjon og veiledning om det å anmelde, støtte hele veien fra politianmeldelse til saken er avgjort, vitnestøtte før, under og etter en eventuell rettsak og hjelp til å søke voldsoffererstatning.	Politiet	Klikk her
JURK, Juridisk rådgivning for kvinner JURK tilbyr gratis, tilpasset hjelp til selvhjelp for alle som definerer seg som kvinner.	JURK, UIO	Klikk her
Voldsoffererstatning	Kontoret for voldsoffererstatning	Klikk her

Definisjoner av seksuelle overgrep og strafferammer

Referanseord/beskrivelse	Kilde	Lenke
Seksuelt krenkende atferd	dinutvei.no	Klikk her
Seksuell handling	dinutvei.no	Klikk her
Voldtekt og seksuell omgang	dinutvei.no	Klikk her
Uaktsom og forsettlig voldtekt	dinutvei.no	Klikk her
Nettovergrep og eksempler på det	dinutvei.no	Klikk her
Seksuallovbrudd og strafferammer	Lovdata	Klikk her
Lover, retter og beskyttelse	dinutvei.no	Klikk her

Plikter ved vold og overgrep

Referanseord/beskrivelse	Kilde	Lenke
De ulike plikter du har, som fag- eller privatperson	NKVTS	Klikk her
Avvergingsplikten	NKVTS	Klikk her
Hvordan avverge	NKVTS	Klikk her
Avvergeplikt og opplysningsplikt (meldeplikt)	KA (Arbeidsgiverorg. for kirkelige virksomheter)	Klikk her
Avvergingsplikt foran taushetsplikt	NKVTS	Klikk her
Taushetsplikt og offentlighetsplikt	KA (Arbeidsgiverorg. for kirkelige virksomheter)	Klikk her
Opplysningsplikten (meldeplikten)	NKVTA	Klikk her

Hjelpetilbud ved vold i nære relasjoner, seksuelle overgrep og voldtekt

Referanseord/beskrivelse	Kilde	Lenke
Oversikt over alle hjelpetilbud Overgrepsmottak, kriesenter, familievern, barnevern, helsestasjon, fastlege, psykiatrisk hjelp, NOK-senter, politi, støttesenter for kriminalitetsutsatte, juridisk hjelp, vitnestøtte, konfliktrådet, alternativ til vold (ATV), sinnemestring, hjelpetelefoner, statens barnehus m.fl.	dinutvei.no	Klikk her
Vold- og overgrepslinjen (VO-linjen) Ring 116006 En hjelpelinje for deg som opplever vold eller overgrep i nære relasjoner.		Klikk her
Hjelpetelefonen for seksuelt misbrukte For seksuelt misbrukte personer, incestutsatte og deres pårørende.	Barne- og familiedepartementet	Klikk her

Hvor kan jeg søke råd og få veiledning ved bekymring, avverging og melding

Referanseord/beskrivelse	Kilde	Lenke
Barnevernvakten <i>Når bør jeg ta kontakt?</i> <i>Hva skjer når jeg tar kontakt?</i> <i>Hvem har meldeplikt?</i> <i>Kan jeg være anonym?</i>	Barneverntjenestens akuttberedskap	Klikk her
Alarmtelefonen for barn og unge Alarmtelefonen skal være et tillegg til eksisterende akuttberedskap for barn og unge.	Barneverntjenestens akuttberedskap	Klikk her
Statens barnehus Råd og veiledning til privatpersoner og offentlige instanser ved mistanke om vold og overgrep mot barn.	Politiet	Klikk her
Barnevernet Melde fra til barnevernet	Bufdir	Klikk her
Barneombudet		Klikk her

Har du et voldsproblem og kjenner seksuell interesse for barn?

Referanseord/beskrivelse	Kilde	Lenke
<p>Har du et voldsproblem?</p> <p>Har du selv tenkt, eller blitt fortalt, at du kan virke skremmende, eller at andre blir redde eller lei seg av måten du behandler dem på? Kanskje har du også endt med å slå, dytte eller sparke noen andre. Kanskje opplever du at du kan ha gode grunner til å reagere, men at du ikke ønsker å være en som skremmer partneren din, barnet ditt eller andre. Hos ATV kan du få hjelp til å mestre vanskelighetene dine på bedre måter, og dermed bli en tryggere partner, forelder eller venn.</p>	Alternativ til vold	Klikk her
<p>Har du seksuell interesse for barn?</p> <p>Det finnes hjelp er et tilbud til voksne som har seksuell interesse for barn og som ønsker hjelp til å unngå å handle på denne interessen.</p> <p>Helsedirektoratet har sammen med nasjonale og internasjonale fagmiljøer utviklet tilbudet Detfinneshjelp.no - en lavterskel tjeneste for mennesker som står i fare for å begå seksuelle overgrep mot barn.</p> <p>Få hjelp til å håndtere dine seksuelle tanker om barn – se film om behandlingstilbudet</p>	Helsedirektoratet detfinneshjelp.no	Klikk her Klikk her
Forebygging vold og seksuell trakassering	Stiftelsen Tryggere	Klikk her

Ressurser om barn og unges seksualitet

Referanseord/beskrivelse	Kilde	Lenke
Kvalitetssikret og offentlig informasjon Her finner du svar på det meste du som barn eller ung lurer på.	ung.no	Klikk her
Ung.no «Spørsmål og svar fra A-Å fra ungdom mellom 13-20 år».	ung.no	Klikk her
Barn og seksualitet	Bufdir	Klikk her
Seksuell atferd hos barn «Sunn seksuell utvikling og håndtering av bekymringsfull og skadelig seksuell atferd».	seksuellatferd.no	Klikk her
Trafikklyset En guide for voksne til å identifisere, vurdere og gi respons på seksualitet som fremmer bekymring.	seksuell atferd.no	Klikk her
Æ E M Æ En helhetlig modell for forebygging av vold og seksuelle overgrep mot barn. Her finner du det du trenger slik at også din kommune kan bli med. Sammen skaper vi et samfunn med trygge og robuste barn!	Æ E M Æ	Klikk her
«Kroppen min eier jeg» «Om kropp, grensesetting og seksuelle krenkelser. Med filmen følger også en guide kalt «Hvordan snakke med barna om kroppen deres, grenser og seksuelle krenkelser». Disse videoene er gratis for alle å se på NRK Super.	NRK	Klikk her
Snakke med barn Opplæringsplattformen SNAKKE er en del av regjeringens tiltaksplan «En god barndom varer livet ut». SNAKKE er et nettbasert opplæringsverktøy som skal gi handlingskompetanse hos alle som arbeider med barn.	RVTS/Buf-dir	Klikk her

Offentlige ressurser om vold og overgrep

RVTS, Regionale ressursentre om vold, traumatisk stress, og selvmordsforebygging	RVTS	Klikk her
RVTS Digitale Ressurser	RVTS Øst	Klikk her
Nasjonalt kompetansesenter om vold og traumatisk stress Utvikler og sprer kunnskap gjennom forskning og utviklingsarbeid, undervisning og veiledning.	NKVTS	Klikk her
Barneombudet Fakta om barns rettigheter	Barneombudet	Klikk her
Buf-dir Det statlige barnevernet. Oversikt over hjelpetiltak, lover m.m. Fag, veiledning og fakta.	Buf-dir	Klikk her
Traumebehandling Traumatisering kan føre til sterke symptomer, redusert funksjonsevne og nedsatt livskvalitet. Denne nettressursen om traumebehandling.	RVTS Øst	Klikk her
Traumesensitiv omsorg og behandling Innholdet bygger på kunnskap om traumer, tilknytnings- og utviklingspsykologi og nevrobiologi. De tre gode hjelperne symboliserer hjernens alarm- og reguleringsystem. Metaforen kan hjelpe voksne å forstå – og forklare – barns reaksjoner under stress. Målet er å styrke barns kapasitet til selvregulering og selvforståelse. Målgruppen er omsorgsgivere og behandlere som treffer barn som utsettes for stress og belastninger.	RVTS Øst	Klikk her
Traumenett En publiseringskanal for undervisningsprogrammer og annet digitalt kursmaterieil. Målsetningen er å gjøre fagområdene knyttet til traumefeltet mer tilgjengelig.	RVTS Sør	Klikk her
Nasjonalt kompetansenettverk om utviklingstraumer Screeninger og kartlegging, pedagogiske videoer/materieil, litteratur etc.	CACTUS	Klikk her
Toleransevinduet Traumefeltets nyttigste verktøy?	Dag Nordanger	Klikk her
«Snakk med oss» Tips og råd om hvordan samtale med barn og unge om kroppspress, nakenbilder og pornografi på nettet.	Redd Barna	Klikk her

Den norske kirke

Referanseord/beskrivelse	Kilde	Lenke
Ressursbanken Her finner du ressurser for menighetens arbeid med barn og unge, skole/kirkesamarbeid, diakoni og kommunikasjon.	Dnk	Klikk her
Overgrep og krenkelser	Dnk	Klikk her
Varslingsplakat Enkle rutiner for varsling om kritikkverdige forhold i Den norske kirke	Dnk	Klikk her
Varsling Den norske kirke Den norske kirke skal være et godt sted å være for alle. Kirken skal være en trygg og åpen arbeidsplass. Både ansatte og frivillige i kirken har rett til å varsle om kritikkverdige forhold. Målet med å varsle er å si fra. Da kan de ansvarlige gjøre noe med det som har skjedd og hindre at det skjer igjen. Synes du det er vanskelig å si ifra på egenhånd? Spør gjerne om hjelp til å varsle fra noen du stoler på. Er du ansatt kan du også snakke med tillitsvalgt eller verneombud. Alle kan varsle, både ansatte, frivillige og de som deltar. Arbeidsmiljøloven omfatter deg som utfører arbeid for Den norske kirke, enten du er ansatt, lærling, i praksis eller frivillig. Trykk her for å sende et varsel som intern.	Dnk	Klikk her

Varsling om kritikkverdige forhold i Dnk	Dnk (Logg på)	Klikk her
Jeg er medarbeider og vil varsle Velg hvilken arbeidsgiver du ønsker å sende varselet til. Det digitale varslingssystemet MittVarsel er for medarbeidere knyttet til rettssubjektet Den norske kirke og de kirkelige fellesrådene som står på denne listen. Medarbeidere som ikke ser sitt fellesråd i listen her, må følge varslingsrutinene i sitt fellesråd.	Dnk	Klikk her
Rutiner for avvikshåndtering i Dnk Hensikt: Sikre et velfungerende system for melding og behandling av avvik, som en viktig del av det systematiske forbedringsarbeidet innenfor helse, miljø og sikkerhet. Hvem prosedyren gjelder for:: Alle ansatte i rettssubjektet Den norske kirke har ansvar for å melde avvik. Ledere i rettssubjektet Den norske kirke har ansvar for både å melde avvik, behandle avvik, iverksette eventuelle tiltak og evaluere effekten av tiltak.	Dnk	Klikk her
Seksuell trakassering og overgrep Denne siden gir en samlet oversikt over forebygging, avdekking og håndtering av seksuelle overgrep, vold og trakassering, rettet mot arbeidsgiver.	KA (Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter)	Klikk her
Politiattest <i>Dette er en enkel veiledning til hvordan man henter inn politiattest som et ledd i et målrettet arbeidet for å forebygge overgrep.</i>	Dnk	Klikk her
Egenerklæring for ledere Forslag til ledererklæring: Barn og unge som deltar i våre aktiviteter skal bli inkludert i et trygt og åpent fellesskap. Derfor skal alle frivillige over 15 år med (regelmessig) lederansvar for mindreårige under 18 år fremvise politiattest og underskrive denne legerklæringen.	Dnk	Klikk her
Kirkens samtaler med barn og ungdom. Om taushetsplikt og profesjonelt skjønn. <ul style="list-style-type: none"> • Situasjonsforståelse og taushetsplikt – hva gjør kirkelige ansatte sammen med barn og ungdom? • De kirkelige ansattes taushetsplikt – forskjeller, likheter, utfordringer. • Forholdet mellom taushetsplikten, barns alder og foreldreansvaret. • Barns autonomi i religiøs sammenheng. • Lovregulering av meldeplikt til barnevernet versus profesjonelt skjønn. 	Dnk	Klikk her (nettside) Klikk her (ressurshefte) Klikk her (artikkel, utdyping av ressursheftet)

<p>Kirkelig ansattes samtaler med barn og ungdom. Situasjonsforståelse, taushetsplikt, meldeplikt m.m.</p> <p>Artikkelen er skrevet som en bakgrunn og utdyping av ressursheftet «Kirkens samtaler med barn og ungdom». Om situasjonsforståelse, taushetsplikt, meldeplikt m.m.</p>	<p>Artikkel av Dina Willemse og Marit Bunkholt</p>	<p>Klikk her</p>
<p>Forebygging og håndtering av seksuelle overgrep</p>	<p>Kirkens frivillige arbeid</p>	<p>Klikk her</p>
<p>Håndbok for kirkeråd og menighetsråd 2019-2023</p>	<p>Kirkerådet og KA</p>	<p>Klikk her</p>
<p>Positiv seksualitet – en kurspakke for unge ledere</p> <p>Kurspakken er et opplegg for gode samtaler om grenser og seksualitet med ungdomsledere.</p> <p><i>Ressurshefte positiv seksualitet</i></p>	<p>VAKE (Kirkelig ressurscenter mot seksuelle overgrep)</p>	<p>Klikk her</p> <p>Klikk her</p>

Veiledning, beredskap, sjekklister ved håndtering og forebygging

Referanseord/beskrivelse	Kilde	Lenke
Veiledningshefte «Veiledningshefte for kirkelige arbeidsgivere ved mistanke om eller anklage mot arbeidstaker om seksuelle overgrep».	Det kongle kultur- og kirke departement	Klikk her
Beredskapsplan MAL Sikkerhets- og beredskapsplan for arrangement / leir / reise med barne- og ungdomsgrupper.	Utarbeidet av Norges KFUK-KFUM i samarbeid med Kirkerådet, og må tilpasses det enkelte arrangement.	Klikk her
Rådgivere KA KAs arbeidsgiveravdeling har god kompetanse på håndtering av overgrepssaker.	KA (Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter)	Klikk her
Politiattest for ansatte og frivillige	KA (Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter)	Klikk her
Sjekkliste håndtering Overgrepssaker og krenkelsessaker der den anklagede er kirkelig ansatt eller frivillig	KA (Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter)	Klikk her
Sjekkliste ved forebygging av seksuelle krenkelser	VAKE/Kirkelig nettverk	Under arbeid
Sjekkliste ved håndtering Instruks ved melding/mistanke om seksuelle krenkelser på et arrangement	VAKE/Kirkelig nettverk	Under arbeid

Organisasjoner som tilbyr hjelp, kurs og veiledning

Referanseord/beskrivelse	Kilde	Lenke
<p>NOK. -sentrene</p> <p>En tverrfaglig, gratis lavterskel hjelpetilbud og fagressurs om <u>seksuelle overgrep</u>. til personer utsatt for seksuelle overgrep og deres pårørende. Finn ditt nærmeste senter her.</p>	NOK.sentrene	Klikk her
<p>Stine Sofie Senteret</p> <p>Stine Sofie Senteret er et kurs- og mestringssenter for volds- og overgrepsutsatte barn og unge. Målet er at kursdeltagerne, i trygge omgivelser, får oppleve glede og får ny kunnskap</p>	Stine Sofie Senteret	Klikk her
<p>DIXI Ressurssenter</p> <p>Har du eller noen du kjenner blitt utsatt for seksuelle overgrep?</p>		Klikk her
<p>Utsatt mann?</p> <p>Utsattmann drives av menn som selv ble utsatt for vold og seksuelle overgrep i barndommen og av fagfolk som har lang erfaring i arbeid med overgreps utsatte gutter og menn.</p>		Klikk her
<p>Landsforeningen mot seksuelle overgrep (LMSO)</p> <p>LMSO er en medlemsbasert interesseorganisasjon med formål om å sette seksuelle overgrep og traumer på dagsordenen i samfunnet. Organisasjonen har et særlig fokus på arbeid mot seksuelle overgrep i nære relasjoner og er opptatt av en kjønnsnøytral tilnærming til tematikken.</p> <p>Vi har fokus på det tverrfaglige samarbeidet mellom forskning, fag og erfaring som en felles plattform i arbeidet mot overgrep.</p>		Klikk her
<p>SKN – Skeivt kristent nettverk</p> <p>Skeivt kristent nettverk (SKN) er en tverrkirkelig interesseorganisasjon av LHBT-personer og støttespillere med bakgrunn fra og eventuell tilknytning til ulike kirkesamfunn.</p>		Klikk her
<p><i>FRI – Foreningen for kjønns- og seksualitetsmangfold</i></p> <p><i>FRI arbeider for likestilling og mot diskriminering av personer som bryter med normer for kjønn og seksualitet i Norge og i resten av verden.</i></p>		Klikk her
<p>Sett ord på det</p> <p>Gratis psykologtjeneste Tilbudet er rettet mot personer som møter utfordringer grunnet identitet som LHBT-person og ønsker samtale(r) – for å kunne sette ord på et som er vanskelig. Tilbudet er gratis, du kan være anonym og vi har taushetsplikt. Du får snakke med ansatte med bred erfaring og kompetanse.</p>	Helseutvalget	Klikk her